צ: כל התדיר פרק עשירי זבחים

מאי לאו דחנ. מימה מאי קשיא דלמא לא מיירי כדס אלא כאגרי עולה דקודמין לאימורי חטאת כדתנן:

חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזה מהן קודם. וכעין נעשית זו איכא לאיבעי אבדתו ואבדת חבירו וכיבוד אב ואם למ"ד משל בן כפ"ק דקדושין (דף לג.) איזה מהן קודם תקדוש אבדתו איכא ואם [דקודם] למ"ד דמשל בן מקדוש [ב] אב ואם איכא אבדת חבירו דאמר באלו מציאות (ב"מ דף לב.) אפילו אמר ליה אביו אל תחיי לא ישמע לו כו' מקדוש אבידת חבירו איכא אבידתו דקודמת לאבידת חבירו [ג]: **תקדום** חטאת העוף איבא מעשר רקדים ליה. מימה תקדום חטאת העוף מק"ו ומה עולת בהמה שהיא חמורה וכולה כליל ומין זבח קודמת [ד] למעשר חטאת העוף קודם לה מעשר שאינו כליל ועולת בהמה קודמת לו אינו דין שחטאת העוף קודם לה [ה] וכי תאי ק"ו אמרי' מנהדרין (דף לה.) דלגיהה דומה שבת מק"ו ומה עבודה שדומה שבת לגיהה דומה אותה שבת שנדחת מפני עבודה אינו דין שתהא לגיהה דומה אותה וי"ל דמיהדס הוא הא דחטאת העוף קודם לעולה ולא גמרי' מיניה [ה]: **חויץ** מאשם מצורע מפני שהוא בא להכשיר. ואם תאמר מדרבה חטאת מצורע עדיף דאכשורי ומכפר וי"ל כיון דמתן בהונות מדם האשם הוה חשיב ליה מכפיר טפי ח"ב אחי כל חטאות שבתורה דקתני לאו בחטאת הבאה עם האשם קאמר אלא בשאר חטאות: **שלמים** של אמש וחטאת ואשם של יום שלמים של אמש קודמין. פי' בקונטרס [ו] דאזלינן אמש קודמין, דאי אמש לא הוה להאמוסם כל כך שגורת הכשר מתקבלת ועל מנת דחק אלא היינו טעמא דשלמים של אמש אין להם היתר [ז] (אמיתות) אלא עד הלילה וחטאת ואשם של יום עד הבקר דנאכלין ליום ולילה:

וחכמים אומרים חטאת קודמת. והוא הדין אשם דקדש קדשים: **צלויין** שלוקין ומבושלין. אף על גב דקתני שלוקין והדר מני מבושלין מ"מ שלוקה [ח] הוי טפי מבישול דמוכח בפרק כל הבשר (חולין דף קיא.) גבי כגד דקאמר שלוקה אוסרת ונאסרת [ט]:

תדיר ומקודש איזה מהן קודם. פירש בקונטרס כגון דם עולת תמיד ודם חטאת וקשה דבריש פירקין פרשינן דמלבד עולת הבוקר בעבודת הדם חיירי ובראה כלשון אחר שפי' בקונטרס עולת מוספי ר"ח ויפר העדה וא"ת תפשוט ממתניתין דתנא מוספי שבת קודמין למוספי ר"ח [ח] דתמצא אפילו עולת מוסף של שבת לחטאת מוסף של שבת ר"ח וי"ל כיון דעולת מוסף דשבת קודמת לעולת מוסף דר"ח משום דתדירה קודמת גמי לחטאת [ב] שהשוה הכתוב עולה דמוסף עם החטאת:

מאי לאו דחנ לא לגדבה [א] פרים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים וכן אילים לכבשים [ב] כבשים לשעירים שכן נתרבו באליה ת"ש [ג]א"פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים פר עבודת כוכבים קודם לשעירי עבודת כוכבים דאע"ג [ד] דפר עבודת כוכבים עולה ושעירי עבודת כוכבים חטאת ואימא מרישא פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים בחד מינא [ה] מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה כי קאמרינן בתרי מיני אשכחן עולה דקדמה לחטאת אמרי במערבא משמיה דרבא [ה] בר מרי חטאת עבודת כוכבים חסר א' ילחטת בתיב רבינא [ו] אמר כמשפט בתיב בהו השתא דאתית להכי אפילו תימא פרים דחנ נמי כמשפטם כתיב בהו: איבעיא להו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם תיקדום חטאת העוף איכא מעשר דקדים לה ליקדים מעשר איכא עולת בהמה דקדמה ליה תיקדום עולת בהמה איכא חטאת העוף דקדמה לה הבא תרגימו מין זבח עדיף במערבא אמרי עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף ואגבהתה ממעשר: **מתני'** [ז] כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא [ח] על הכשר [ט] כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים [י]כשם [ח] שקודמין בהקרבתן קודמין באכילתן [יא] שלמים של אמש ושלמים של יום [ב] של אמש קודמין לשל יום שלמים של אמש חטאת [יב] ואשם של היום שלמים של אמש קודמין דברי ר"מ וחכ"א חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים (ט) [יג]וכולן הכהנים רשאין לשנות באכילתן לאכלן צלוין ושלוקין ומבושלין [יד]לתת תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר"ש ר"מ אומר [טו]לא יתן לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול: **גמ'** [טז] איבעיא להו [יז]תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קודם דקדיש תא שמע [יח]תמידין קודמין למוספין

מתני' קודמות לאשמות. [ט] מעלת קודמת כדתנן [ופש. לעיל ד.] שדמה ניתן על ד' קרנות ועל היסוד: **מפני שהוא בא להכשיר.** את המצורע לקדשים ולביאת מקדש הלכך חשיבות הוא לגביה שטיהרה תלויה בו: **ובאין בכסף שקלים.** דכתיב (ויקרא ה) בערכך כסף שקלים באשם מעילות ואחי אשם תלוי ואשם גזילות בג"ש בערכך בערכך ואשם שפחה מרופה גמר בחיל כדאמר בחיהו מקומן (לעיל דף מח.): מוך מאשם נזיר. דכתיב [יא] ככם כן שנתו [כמדבר ו] ומדאיל כן כ' שנים כשתי סלעים ככם כן שנה לאו כשתי סלעים הוא: **כך קודמין באכילתן.** אכולהו דכי אכילה קאי כגון חטאת לאשם אשם לתודה ותודה לשלמים ושלמים לנכור: **שלמים** [ב] **שבאו אמש.** לעודה ושהו עד היום ושחטן: **וחטאת ואשם של** [ב] **יום.** עומדין להקריב: **שלמים של אמש קודמין.** דאזלינן להשאוסן כל כך והואיל ובאו לאשון יקרבו אשון. וכן מפרש בתוספתא דזבחים [פ"י ה"ג]: **וכולן.** כגון דאזלינן דאמין הכהנים לשנות בתבילתן כגון לאכלן צלוין ומבושלין: **לידי פסול.** שטעם קדשים הנעשה נותר אותרה: **גמ' תדיר ומקודש.** כגון דם עולת תמיד ודם חטאת [יא] עומדין זה תדיר וזה מקודש ממנו דכתמרן [פט.] דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרבה לו נמי עולת מוספי דאם תדיר וזה מקודש: **ולף**

מאי לאו דמוספי הוא. דשעירים הוי חטאת וכבשים עולה וקתני כבשים קודמין: **לא נדבה.** ושניהם עולה [ב]: **ונעשה מאי קדמו פרים לאילים** כו' **שכן נתרבו בנסכים.** פר שלשה עשרונים ואיל שני עשרונים וכבש עשרון: **שכן נתרבו באליה.** לענין אימוריו. ותע"ג דהשתא בעולה קיימינן שכולה כליל מיהו לד ריבוי למזבח אשכחן ביה גבי שלמים וחטאת: **פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר.** מפורש טעם בהוריות פ"ב (דף יג.) **בפשר** [ג] שרף הפר הראשון לאשון יהא לפר העדה לכל מעשיו: **פר העלם דבר קודם לפר עבודת כוכבים.** שזה חטאת וזה עולה ומאמרן לעיל [פט.] חטאת קודמת: **פר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים.** אלמא יש עולה קודמת לחטאת: [ד]**ואימא מרישא.** כלומר אדמותמת מסיפא סיימן מרישא דקתני **פר** העלם דבר [קודם] לפר עבודת כוכבים: ומשני לה **כחד מינא לא קאמרי'.** דהא ודאי ניחא לי דבחד מינא חטאת קדמה: **כי אמרי' בתרי מיני.** קשיא לן דקאמרת מין קטן של חטאת קודם למין גדול של עולה דקאמרת ואפי' חטאת העוף לעולת בהמה והא הכא דפר עולה קודם לשעיר חטאת: **לחטת כיבר.** בפרשת שלח לך ויהיה אם מעיני העדה נעשתה וגו' [וכתיב התם ושעיר אחד לחטאת חסר ו' לומר שאינו כשאר חטאות שכל חטאת שבתורה הבאה עם עולה חטאת קודמת חוץ עולה קודמת]: **כמשפט כתיב.** בההיא קרא ומנמתו ונסכו כמשפט משמע כמשפט סדר מקרבו כך סדר עבודתו ופר בריש כתיב: **אפילו תימא פרים** [ה] **וכבשים דמוספי הוא.** הך מתניתין [ה] דתניא לעיל בכבשים קודמין לשעירים, לא תקשה דכמשפט כתיב בהו ומשמע כסדר המזכר בענין ושעירי כתובים אחריהם: **חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר בהמה.** שלשתן עומדין: **הכא תרגימו.** בבבל: **מין זבח עדיף.** ויקדים מעשר ואח"כ חטאת ועולה דאילו עולת בהמה לא מצי קדמה לחטאת העוף אמנם דעולת בהמה שבאה עמה והיא חשובה ממעשר שהיא קדש קדשים וכליל ומגזירת הכתוב החטאת קודמת ואף על פי שזו מין זבח: **ואגבהתה** חשיבות שם מין זבח שבו להא בעולה נמי איתיה לאותה חשיבות ובטיל ליה מגזירת הכתוב הלכך יקדים חטאת העוף לעולה ועולה למעשר: **מתני' קודמות לאשמות.** אם היה מקריב [ד] חטאת ואשם [ה] חטאת קודמת כדתנן [ופש. לעיל ט.]

מסורת הש"ס

ט) [סוריות יג. ע"ש], ג) [ירושל' נזיר פ"ו ה"ז], ג) [לעיל עו.] רע"י חולין קלב.: ותוס' ד"ה אין, ירושל' שביעית פ"ח ה"ז, ד) ע' רש"י תמורה כג. ד"ה יאכלו, ה) [כע"ז] ממנחות מט.: עי' ירושל' יומא פ"ז ה"ב, נזיר פ"ז הא"א, רע' סוף מגילה, ו) [לעיל פט.], ז) [בקידושין לב. ד"ה רב, פשטיהו ע"ש, וכן כתוי פ"מ לג. ד"ה אמרתיון], ח) [ע' רש"ק ותוריין], ט) [ועי' תו' פסחים לט: ד"ה לא]

הגהות הב"ח

(א) בשטה ובכולן הכהנים וכו' לגרן שלוקין כ"ל ותוס ר' נמחק:

גליון הש"ם

מתני' כל האשמות. עיין לעיל דף לג ע"ש מוס' ד"ה שמיכה. גב' אבנ"ע לה' תדיר ומקודש. עיין ירושלמי נזיר פ"ז סוף הלכה ה:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל דנדבה. וכן בכ"י ש"ש. בחה"י: ב) לבכשים שכן נתרבו בנסכים בכשים כו' ש"ח וכ"כ בחה"י: ג) ל"ל ואע"ג ש"ש: ד) נ"מ בחד מינא לא קאמרינן דחטאת וראי קדמה כי קאמרינן בתרי מיני בתרי [כ"מ דבתרי] מיני מיהא אשכחן כו' ש"ש: ה) ל"ל דנבה. ש"ש: ו) בהוריות יג ע"א אמר אמר רבא: ז) ל"ל בא להכשיר ובכ"י בכ"י ותוס'. ומכמנים בא ע"י הכשר וכולן דמוקן אלא שנם הקמכים הטמוק כן בחיכרו מהאיש, ועי' תו"ט: ח) כשם שהן קודמים בהקרבתן כך הן קודמין באכילתן. ביה בחנוכות ובמ"ר בנחוריי ושמו: ט) ל"ל היום שמיה: י) נכתה"י וחטאת: יא) ולתת לתוכן. ונכן לאכן לא יתן לתוכן: יב) עולה. וטעמא כו' ל"ל שמה: יג) כהתה"י כאשר שרף את הפר הראשון שהיא ראשון לפר העדה וכו': יד) ומהדר ואימא מרישא ובחה"י: טו) פרים אילים וכבשים בחה"י: טו) ל"ל מתניתא שנה: יז) ל"ל מחרייב שמה בחה"י: יח) ל"ל והביאו כאחד ביה, ובינע"ן מוקן מיכת הבאיאן: יט) דכתיב ביה בחה"י ש"ש: כ) ס"ל שלמים שקרבו אמש החטאת ראשם של יום. עומדים לאכול: שלמים של אמש קודמין. דזלזול הוא לשהותן כל כך שגורת הבשר מחקלקלת ואעיים שומן אכילתן כל היום יקדמו בחה"י ושמה: כא) חטאת מוספין עומדין ש"ש. ועי' ערוך ח"ד: כב) תקדום ביבוד אב ואם איבא אבדת חבירו [דקודמת כדאמרינן ב"ק] באלו מציאות יכול אמר לו אבא אל תחזיר ושמע לו כו' ל"ל שמה: כג) ל"ל וקודמת שמה ש"ש, ובס"מ מוקן מיכת ימין זכה: כד) ל"ל לו ש"ש: כה) בש"מ נוסף דהא מין זבח הוא אלא דגזירת הכתוב הוא ולא בחמה חשיבות קודמת ולא אינו אלא מכח סברא: כו) ביתר אכילה כל"ל ש"ש. כז) ל"ל שליקה ש"ש: כח) כש"מ נוסף ואע"ג דמוספי שבת בולן עולות ומוספי ר"ח חד חטאת וחד עולה: כט) לחטאת שעמה שהשוה ש"ש:

שיטה מקובצת

שהוא בא להכשיר. ותיכף על מחקן. תע"ג דחטאת מצורע כמו כן בא להכשיר ומם לספר אמיתא אינו כל כך עיקר הכשר כמו אשם סברי מנס כאשם כה עבודת בה עבודת גבוה אסור מדרבנן. כל שכן אי הוי לחם בלחמי תודה ופירות בפירות ביכורים ועביר בהו כעין עבודה דהשתא איכא אסורא דאורייתא כנ"ל ו"ש"ל חולין שם):

מאי לאו דחנ לא לגדבה [א] פרים קודמין לאילים שכן נתרבו בנסכים וכן אילים לכבשים [ב] כבשים לשעירים שכן נתרבו באליה ת"ש [ג]א"פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר של צבור פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים פר עבודת כוכבים קודם לשעירי עבודת כוכבים דאע"ג [ד] דפר עבודת כוכבים עולה ושעירי עבודת כוכבים חטאת ואימא מרישא פר העלם דבר של צבור קודם לפר עבודת כוכבים בחד מינא [ה] מיהא לא קאמרינן דחטאת קדמה כי קאמרינן בתרי מיני אשכחן עולה דקדמה לחטאת אמרי במערבא משמיה דרבא [ה] בר מרי חטאת עבודת כוכבים חסר א' ילחטת בתיב רבינא [ו] אמר כמשפט בתיב בהו השתא דאתית להכי אפילו תימא פרים דחנ נמי כמשפטם כתיב בהו: איבעיא להו חטאת העוף ועולת בהמה ומעשר איזו מהן קודם תיקדום חטאת העוף איכא מעשר דקדים לה ליקדים מעשר איכא עולת בהמה דקדמה ליה תיקדום עולת בהמה איכא חטאת העוף דקדמה לה הבא תרגימו מין זבח עדיף במערבא אמרי עיילא בה עולת בהמה בחטאת העוף ואגבהתה ממעשר: **מתני'** [ז] כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות חוץ מאשם מצורע מפני שהוא בא [ח] על הכשר [ט] כל האשמות שבתורה באין בני שתים ובאין בכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע שהן באין בני שנתן ואין באין בכסף שקלים [י]כשם [ח] שקודמין בהקרבתן קודמין באכילתן [יא] שלמים של אמש ושלמים של יום [ב] של אמש קודמין לשל יום שלמים של אמש חטאת [יב] ואשם של היום שלמים של אמש קודמין דברי ר"מ וחכ"א חטאת קודמת מפני שהיא קדשי קדשים (ט) [יג]וכולן הכהנים רשאין לשנות באכילתן לאכלן צלוין ושלוקין ומבושלין [יד]לתת תבלי חולין ותבלי תרומה דברי ר"ש ר"מ אומר [טו]לא יתן לתוכו תבלי תרומה שלא יביא התרומה לידי פסול: **גמ'** [טז] איבעיא להו [יז]תדיר ומקודש איזה מהם קודם תדיר קודם משום דתדיר או דלמא מקודש קודם דקדיש תא שמע [יח]תמידין קודמין למוספין

מסורת הש"ס

(ט) [סוריות יג. ע"ש], ג) [ירושל' נזיר פ"ו ה"ז], ג) [לעיל עו.] רע"י חולין קלב.: ותוס' ד"ה אין, ירושל' שביעית פ"ח ה"ז, ד) ע' רש"י תמורה כג. ד"ה יאכלו, ה) [כע"ז] ממנחות מט.: עי' ירושל' יומא פ"ז ה"ב, נזיר פ"ז הא"א, רע' סוף מגילה, ו) [לעיל פט.], ז) [בקידושין לב. ד"ה רב, פשטיהו ע"ש, וכן כתוי פ"מ לג. ד"ה אמרתיון], ח) [ע' רש"ק ותוריין], ט) [ועי' תו' פסחים לט: ד"ה לא]

הגהות הב"ח

(א) בשטה ובכולן הכהנים וכו' לגרן שלוקין כ"ל ותוס ר' נמחק:

גליון הש"ם

מתני' כל האשמות. עיין לעיל דף לג ע"ש מוס' ד"ה שמיכה. גב' אבנ"ע לה' תדיר ומקודש. עיין ירושלמי נזיר פ"ז סוף הלכה ה:

שינויי נוסחאות

א) ל"ל דנדבה. וכן בכ"י ש"ש. בחה"י: ב) לבכשים שכן נתרבו בנסכים בכשים כו' ש"ח וכ"כ בחה"י: ג) ל"ל ואע"ג ש"ש: ד) נ"מ בחד מינא לא קאמרינן דחטאת וראי קדמה כי קאמרינן בתרי מיני בתרי [כ"מ דבתרי] מיני מיהא אשכחן כו' ש"ש: ה) ל"ל דנבה. ש"ש: ו) בהוריות יג ע"א אמר אמר רבא: ז) ל"ל בא להכשיר ובכ"י בכ"י ותוס'. ומכמנים בא ע"י הכשר וכולן דמוקן אלא שנם הקמכים הטמוק כן בחיכרו מהאיש, ועי' תו"ט: ח) כשם שהן קודמים בהקרבתן כך הן קודמין באכילתן. ביה בחנוכות ובמ"ר בנחוריי ושמו: ט) ל"ל היום שמיה: י) נכתה"י וחטאת: יא) ולתת לתוכן. ונכן לאכן לא יתן לתוכן: יב) עולה. וטעמא כו' ל"ל שמה: יג) כהתה"י כאשר שרף את הפר הראשון שהיא ראשון לפר העדה וכו': יד) ומהדר ואימא מרישא ובחה"י: טו) פרים אילים וכבשים בחה"י: טו) ל"ל מתניתא שנה: יז) ל"ל מחרייב שמה בחה"י: יח) ל"ל והביאו כאחד ביה, ובינע"ן מוקן מיכת הבאיאן: יט) דכתיב ביה בחה"י ש"ש: כ) ס"ל שלמים שקרבו אמש החטאת ראשם של יום. עומדים לאכול: שלמים של אמש קודמין. דזלזול הוא לשהותן כל כך שגורת הבשר מחקלקלת ואעיים שומן אכילתן כל היום יקדמו בחה"י ושמה: כא) חטאת מוספין עומדין ש"ש. ועי' ערוך ח"ד: כב) תקדום ביבוד אב ואם איבא אבדת חבירו [דקודמת כדאמרינן ב"ק] באלו מציאות יכול אמר לו אבא אל תחזיר ושמע לו כו' ל"ל שמה: כג) ל"ל וקודמת שמה ש"ש, ובס"מ מוקן מיכת ימין זכה: כד) ל"ל לו ש"ש: כה) בש"מ נוסף דהא מין זבח הוא אלא דגזירת הכתוב הוא ולא בחמה חשיבות קודמת ולא אינו אלא מכח סברא: כו) ביתר אכילה כל"ל ש"ש. כז) ל"ל שליקה ש"ש: כח) כש"מ נוסף ואע"ג דמוספי שבת בולן עולות ומוספי ר"ח חד חטאת וחד עולה: כט) לחטאת שעמה שהשוה ש"ש:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com